

While the end of the Summer Beit Midrash is always hard for me, (I will report to you soon on the successes and challenges of this past summer), I'm pleased to be able to return to the planned format of this series, with attached sourcesheets and their translation. As always, I look forward to your comments and critiques.

Devarim 21:22-23

When a man is convicted of a capital crime, and executed, you must suspend (*vetalita*; I believe this is generally understood as crucifixion) him on wood.

You must not let his corpse stay on the wood; rather, you must surely bury him on that same day, *ki killelat Elohim talui*

Velo tetamei your ground which Hashem your G-d is giving you as a homestead.

Devarim 21:22-23 can be naively translated into law as follows:

The body of any criminal executed in the Land of Israel should be displayed briefly, but taken down and buried on the same day.

Various Rabbinic positions, however:

- a) limit the requirement/permission of display to those who have blasphemed or idolate
- b) apply the same-day burial requirement to noncriminals.
- c) apply the same-day burial requirement even outside of the Land of Israel
- d) Reads "*velo titamei*" not as a rationale = "lest you pollute" but rather as a separate command "you must not pollute".

Each of these legal results affects our understanding of the rationale for the obligation. For example: Applying the requirement outside the land, and seeing "lest you pollute" as a separate command, should prevent us from seeing the obligation of burial as intended to prevent a local metaphysical miasma (although this is nonetheless suggested by some commentators), and applying that obligation to noncriminals similarly demonstrates that burial is not simply intended to prevent display, but rather positively honors the dead. For this reason Mishnah Sanhedrin permits delaying burial when that will increase the honor of the dead, which the Talmud suggests may extend to where will honor the living and not cause any dishonor to the dead.

My focus this week is on the clause "*ki killelat E(e?)lohim talui*", which everyone regards as a rationale. But what does it mean? As often, one central issue is the ambiguity of the word *elohim*. For example:

- a) Onkelos translates "because he was crucified for a crime before G-d", but does not explain the causality – probably he means, as per Mishnah Sanhedrin, that the mere reminder that anyone rebelled against G-d demeans His authority. This works better if the verse is limited to those executed for cursing G-d or worshipping other gods.
- b) Rashbam translates "because the sight of an executed criminal causes other to curse the judges who convicted him, as sometimes the crime was minor, as for example the man found chopping wood." This ties in with the prohibition "elohim lo tekalel" (Shmot 22:27), which halakhically refers to judges, and contrasts nicely with the idyll in Mishnah Sanhedrin 6:6 of the relatives politely inquiring after the judges' health while collecting the bones for reburial. It nonetheless completely fails to convince me.
- c) Others translate simply "a powerful curse".

d) Seforno explains that

“Any essence separated from matter is called “elohim”, and the intellectual *nefesh* in human beings, which is called “tzelem elohim”, is of this species . . .

So because the dishonor done to a corpse after death is a disgrace to the intellectual *nefesh* which is the separated essence that remains after the body dies, Scripture says this is *kilelat elohim*, meaning that leaving the body suspended without burial is a dishonor to that separated essence which is called elohim”.

But certainly the most famous understanding of this phrase, not least because it is adopted by Rashi, comes from Rabbi Meir as cited on Mishnah Sanhedrin 46b:

To what is this analogous?

To twin brothers in a single city – one was appointed king, the other became a bandit.

The king commanded and the bandit was crucified.

Everyone who saw him says: “The king is crucified!”

So the king commanded that they take him down.

It seems fairly clear that the translation here is “because the sight of a crucified human being causes people to take G-d less seriously (*kelalah, curse, lit. means “make very light”).*” This seems to take a disturbingly physical view of the notion that human beings are the “tzelem Elohim”¹, but we can understand the parable as applying to the person rather than the body.

Here, however, I think it is highly valuable to study this halakhah in the context of later Tanakhic narratives, and their rabbinic interpretations. Yehoshua 10 shows Yehoshua refusing to allow executed Canaanite kings to be displayed after dark, even though their continued display would presumably have brought greater acknowledgement of Divine power – else, why display them until sunset? But 2Samuel 21 provides a counternarrative in which King David permits the Giv'onim, descendants of Canaanites who had converted out of fear and through deception during the initial Conquest, to execute seven of Shaul's descendants and display their crucified bodies as revenge for a wrong Shaul had done them. What justifies King David²?

Yebamot 79a cites the following:

But Scripture says “You must not let his corpse stay on the wood”!?

Said R. Yochanan in the name of R. Shimon ben Yehotzedek:

It is fitting for a letter of the Torah to be uprooted to enable the Name of Heaven to be sanctified in public.

The passersby would say: Who are those?

(Jews replied:) They are children of (our) kings.

What did they do?

They abused weakly committed converts (*gerim gerurim: the translation is uncertain*).

The passersby would then say: There is no nation as worthy of joining as this! If they do this to children of kings, all the more so to commoners! And if they do so to weakly committed converts, how much more so to Jews!

Immediately 150,000 were added to Israel . . .

Bamidbar Rabbah has the argument-toward conversion end:

¹, and furthermore, obviously lent itself to Christian exegesis. Note that Rabbi Natan Slifkin has argued recently in *Hakira* that Rashi indeed believed that G-d was corporeal. I understand that Dr. Yair Lorberbaum has made a similar argument with regard to various *maamarei Chazal*, although I have not yet had the opportunity to read his book. I find such arguments in principle unconvincing – we cite all their statements without believing in Divine corporeality, and anything we can understand as a metaphor, may have been intended by our predecessors as a metaphor.

² There is no formal halakhic justification; the question is what motivated him to issue a *hora'at sha'ah*, temporary suspension of the law.

And if for weakly committed converts, see how the Holy Blessed One avenges their blood, how much more so for those who convert for the sake of Heaven!

The context makes the version that ends with a proof of how much G-d loves sincere converts, rather than born Jews, seem more likely the original.

This text has obvious implications for our current behavior toward converts, but that is not my focus today. Rather, I want to point out that here it is explicit that displaying criminal corpses can serve as a glorification of Divine justice, *especially* if the corpses are of people close to the one who executed them! In other words, the same argument would have even more force if King David had executed his own relatives rather than Shaul's!

This midrash should accordingly be read as directly opposing the parable of the twin brothers. It might have been possible to reconcile them as follows: For the king to execute his own relatives for the sake of others displays his justice, but to do so for the sake of his own honor displays his weakness. However, the parable seems to deal with the execution of a bandit, who presumably preyed on others, and so I prefer to read the texts as disagreeing.

This disagreement reflects a critical tension between particularism and universalism. On the one hand, justice requires that we treat all people alike; and on the other, anyone who treats family and close friends indifferently is seen as lacking basic human emotion. The story in 2Samuel itself seems to show David exempting a particular descendant of Shaul because of a personal relationship, but the Talmud in Yebamot goes to great lengths to explain away any appearance of favoritism.

The month of Elul is a time of romantic love between the Jews and G-d – “Ani ledodi vedodi li” is an acronym for Elul), and yet a preparation for Judgment. May we merit a favorable verdict on the merits, but be treated with love regardless.

Shabbat shalom!

דברים פרק כא:כב-כג

וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת ותלית אתו על עץ:
לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא כי קללת אל?ים תלוי ולא תטמא את אדמתך אשר ה' א-להיך נתן לך נחלה: 0

Devarim 21:22-23

When a man is convicted of a capital crime, and executed, you must suspend (*vetalita*) him on a wooden beam.

You must not let his corpse stay overnight on the wooden beam; rather, you must surely bury him on that same day, *ki killelat Elo'im talui*

so that you will not pollute your ground which Hashem your G-d is giving you as a homestead.

יהושע פרק י:טו-כז

(טו) וישב יהושע וכל ישראל עמו אל המחנה הגלגלה:

(טז) וינסו חמשת המלכים האלה ויחבאו במערה במקדה:

(יז) ויגד ליהושע לאמר נמצאו חמשת המלכים נחבאים במערה במקדה:

(יח) ויאמר יהושע גלו אבנים גדולות אל פי המערה והפקידו עליה אנשים לשמרם:

(יט) ואתם אל תעמדו רדפו אחרי איביכם וזנבתם אותם אל תתנום לבוא אל עריהם כי נתנם יקוק אלהיכם בידכם:

(כ) ויהי ככלות יהושע ובני ישראל להכותם מכה גדולה מאד עד תמם והשרידים שרדו מהם ויבאו אל ערי המבצר:

(כא) וישבו כל העם אל המחנה אל יהושע מקדה בשלום לא חרץ לבני ישראל לאיש את לשנו:

(כב) ויאמר יהושע פתחו את פי המערה והוציאו אלי את חמשת המלכים האלה מן המערה:

(כג) ויעשו כן ויצאו אליו את חמשת המלכים האלה מן המערה את מלך ירושלם את מלך חברון את מלך ירמות את

מלך לכיש את מלך עגלון:

(כד) ויהי כהוציאים את המלכים האלה אל יהושע ויקרא יהושע אל כל איש ישראל ויאמר אל קציני אנשי המלחמה

ההלכו אתו קרבו שימו את רגליכם על צוארי המלכים האלה ויקרבו וישימו את רגליהם על צואריהם:

(כה) ויאמר אליהם יהושע אל תיראו ואל תחתו חזקו ואמצו כי ככה יעשה יקוק לכל איביכם אשר אתם נלחמים

אותם:

(כו) וכים יהושע אחרי כן וימיתם ויתלם על חמשה עצים והיו תלויים על העצים עד הערב:

(כז) ויהי לעת בוא השמש צוה יהושע וירידום מעל העצים וישלכם אל המערה אשר נחבאו שם וישמו אבנים גדולות

על פי המערה עד עצם היום הזה: פ

Yehoshua 10:25-27

Yehoshua said to (the Jews): "Have no fear or trepidation – strengthen and steel yourselves! Thus will G-d do to all your enemies whom you are battling."

Yehoshua smote them afterward, and executed them, and he crucified them on five wooden beams, and they were suspended on the beams until evening.

When sunset was near, Yehoshua commanded that they be taken down from the beams . . .

משנה מסכת סנהדרין פרק ו משנה ד-ו

כל הנסקלין נתלין דברי רבי אליעזר;
וחכמים אומרים אינו נתלה אלא המגדף והעובד ע"ז . . .
ומתירין אותו מיד
ואם לן - עובר עליו בלא תעשה,

שנאמר "לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו כי קללת א-להים תלוי וגומר" –
כלומר: 'מפני מה זה תלוי? מפני שבירך את השם', ונמצא שם שמים מתחלל:

אמר רבי מאיר:

בשעה שאדם מצטער, שכינה מה לשון אומרת? קלני מראשי קלני מזרועי.
אם כן המקום מצטער על דמן של רשעים שנשפך, קל וחומר על דמן של צדיקים!
ולא זו בלבד אמרו, אלא כל המלין את מתו עובר בלא תעשה.
הלינהו לכבודו להביא לו ארון ותכריכים - אינו עובר עליו
ולא היו קוברין אותו בקברות אבותיו, אלא שתי בתי קברות היו מתוקנין לבית דין - אחת לנהרגין ולנחנקין ואחת
לנסקלין ולנשרפין:
נתעכל הבשר מלקטין את העצמות וקוברין אותן במקומן והקרובים באים ושואלין בשלום הדיינים ובשלום העדים
כלומר שאין בלבנו עליכם כלום שדין אמת דנתם ולא היו מתאבלין אבל אוננין שאין אנינות אלא בלב:

Mishnah Sanhedrin 6:4-6

All those executed by stoning are crucified, in the opinion of Rabbi Eliezer;
But the Sages say: Only the blasphemer and the idolater are crucified . . .
And they detach them immediately,
and if one is left us – they violate a DO NOT with regard to him,
as Scripture says . . .

meaning:

People will ask: "Why is he crucified?"

You will reply: Because he cursed G-d.

and thus the Name of Heaven will be profaned.

They further said: Anyone who leaves his dead relative unburied violates a DO NOT.

But if they left him unburied for his own honor, for example to bring him a coffin and shrouds –
they do not violate.

They would not bury him in his ancestral grave, but rather there were two cemeteries set aside for
the Court . . .

When the flesh had decomposed, they collect the bones and bury them in their rightful place, and
the relatives come and ask after the welfare of the judges and the witnesses, as if to say: 'We have
no animus against you in our hearts, as you judged truthfully' . . .

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף מו עמוד ב

כלומר מפני מה זה תלוי מפני שבירך כו' –
תניא:

אומר רבי מאיר:

משלו משל - למה הדבר דומה?

לשני אחים תאומים בעיר אחת - אחד מינוהו מלך, ואחד יצא לליסטיות.
צוה המלך ותלאוהו.

כל הרואה אותו אומר: "המלך תלוי!"

צוה המלך והורידוהו.

Talmud Sanhedrin 46b

A beraita:

Said Rabbi Meir:

They gave a parable – To what is this analogous?

To twin brothers in a single city – one was appointed king, the other became a bandit.

The king commanded and the bandit was crucified.

Everyone who saw him says: "The king is crucified!"

So the king commanded that they take him down.

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף עט עמוד א

(שמואל ב' כ"א) "ותקח רצפה בת איה את השק ותטהו לה אל הצור מתחלת קציר עד נתך מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם יומם וחית השדה לילה" – והא כתיב "לא תלין נבלתו על העץ"!? אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק: מוטב שתעקר אות אחת מן התורה ויתקדש שם שמים בפרהסיא, שהיו עוברים ושבים אומרים: מה טיבן של אלו הללו? בני מלכים הם. ומה עשו? פשוטו ידיהם בגרים גרורים. אמרו: אין לך אומה שראויה להדבק בה כזו! ומה בני מלכים כך, בני הדיוטות על אחת כמה וכמה! ומה גרים גרורים כך, ישראל על אחת כמה וכמה! מיד נתוספו על ישראל מאה וחמשים אלף. . .

Yebamot 79a

But Scripture says "You must not let his corpse stay on the wooden beam"!? Said R. Yochanan in the name of R. Shimon ben Yehotzedek: It is fitting for a letter of the Torah to be uprooted to enable the Name of Heaven to be sanctified in public, Because the passersby would say: Who are those? (Jews replied:) They are children of (our) kings. What did they do? They abused weakly committed converts. The passersby would then say: There is no nation as worthy of joining as this! If they do this to children of kings, all the more so to commoners! And if they do so to weakly committed converts, how much more so to born Jews! Immediately 150,000 were added to Israel . . .

במדבר רבה (וילנא) פרשה ח ד"ה ד איש או

והיו שואלים עליהם מה חטאו אלו שנשתנית מדת הדין והיו ישראל אומרים להם אבותיהם של אלו פשוטו ידיהם בגרים גרורים א"ל וכי מה טיבן אמרו להם אלו הגרים שנתגיירו בימי יהושע אמרו להם וכי בשביל הגרים הגרורים הארורים הללו עשה הקב"ה לעמו כן מה בבני מלכים כן בהדיוטות עאכ"ו מה אם אלו שלא נתגיירו לשם שמים ראו היאך תבע הקב"ה את דמן המתגייר לש"ש עאכ"ו ודאי אין א-לוהא כא-להיהם ואין אומה כאומתם ואין לנו לידבק אלא באומה זו שא-להיה גדול מכל א-להים מיד נתגיירו הרבה גרים מאו"ה באותה שעה ק"נ אלף

Bamidbar Rabbah

And if for weakly committed converts, see how the Holy Blessed One avenges their blood, how much more so for those who convert for the sake of Heaven!

אונקלוס דברים פרק כא פסוק כב

(כב) וארי יהי בגבר חובת דין דקטול ויתקטיל ותצלוּב יתיה על צליבא:
(כג) לא תבית נבילתיה על צליבא ארי מקבר תקברניה ביומא ההוא ארי על דחב קדם " אצטליב ולא תסאיב ית ארעך די" אלהך יהיב לך אחסנא:

רשב"ם דברים פרק כא פסוק כג

כי קללת אלהים תלוי –
כשרואין בני אדם את התלוי, רגילין לקלל את הדיינין או קרובים של הרוג או שאר בני אדם, לפי שפעמים על עבירה מועטת הוא נהרג כמו מקושש, והקב"ה אמר "אלהים לא תקלל" לפי שרגילין בני אדם לקללם, ולכך לא תלין נבלתו אלא "קבר תקברנו ביום ההוא".
ועוד טעם אחר בדבר – "שלא תטמא את אדמתך", שאם לא היה נקבר, יטמאו בו נוגע או מאהיל:

ספורנו כא:כג

כי קללת אלהים תלוי. -
הנה כל עצם נבדל מחומר יקרא אלהים, ומזה המין הוא עצם הנפש השכלית באדם הנקראת צלם אלהים.
וע"ז הדרך אמרה בעלת אוב לשאול אלהים ראיתי עולים.
ובהיות שהבזיון הנעשה למת אחר מיתה הוא בזיון לנפש השכלית אשר היא עצם נבדל הנשאר אחר מיתת הגוף, אמר שהוא קללת אלהים, כי הלנת חתליה לגוף המת בלתי קבורה היא בזיון לאותו העצם הנצחי הנקרא אלהים: ולא תטמא. להשרות רוח הטומאה במקום המת הבלתי נקבר:

Targum Onkelos

"because he was crucified for a crime before G-d"

Rashbam

"because the sight of an executed criminal causes other to curse the judges who convicted him, as sometimes the crime was minor, as for eampel the man found chopping wood."

Seforno

"Any essence separated from matter is called "elohim", and the intellectual *nefesh* in human beings, which is called "tzelem elohim", is of this species . . .
So because the dishonor done to a corpse after death is a disgrace to the intellectual *nefesh* which is the separated essence that remains after the body dies, Scripture says this is *kilelat elohim*, meaning that leaving the body suspended without burial is a dishonor to that separated essence which is called elohim".